کسر و انکسار در انشائات طولی

شاگرد: امکانش هست که از انشائات طولی یک فلوچارت اولیه تهیه کنید؟ اموری که مد نظرتان هست را بفرمایید. عناصری مانند انشاء اولی و مراحل بعدی را از هم تفکیک کنید.

استاد: ان شالله مجالی بشود که مطلب در ذهنم دستهبندی شود، اگر نوشتم خدمت شما میدهم.

شاگرد۲: در انشائات طولی تعبیر کسر و انکسار تعبیر دقیقی نیست؛ مثلاً در مورد صبی، برای طبیعت مکلف احکامی هست، لذا تعبیر تابع، تعبیر بهتری است.

استاد: کسر و انکسار در مصلحت و مفسده است.

شاگرد۲: در اینجا مصالح و مفاسد هست ولی اساساً به این صورت نیست که شارع بخواهد همه آنها را در یک مرتبه بریزد و کسر و انکسار کند. بلکه براساس مصالح و مفاسد در لایههای مختلف احکامش را میگیرد.

استاد: کسر و انکسار جایی است که خروجی واحد داریم. پس از کسر و انکسار، یک خروجی واحد داریم.

شاگرد: نحو دیگری از کسر و انکسار که با طولیت سازگار باشد، نداریم؟ یعنی یک مالک پایه بوده و در طول آن مالک دیگری میآید؛ کسر و انکسار به این معنا.

استاد: بله. یعنی در طول، چیزی مطرح میشود که نسبت به مصلحت پایه غیر اغماض شده - یعنی هنوز در رتبه خودش بالفعل است - کسر و انکسار مطرح میشود. این مانعی ندارد. ولی خالصه میدانیم وقتی در طول یک انشاء شد، درست است که هر دو بالفعل هستند اما آن چه که فاعل است...؛ قرار شد بین فعلیت و فاعلیت و فعالیت تفاوت گذاشته شود. جلوتر عرض شد؛ ولی آن چه که برای مکلف، فاعل است و فعال است، کدام است؟ آن است که دومی است و در طول است.

شاگرد۲: گاهی همه آنها با هم فعال میشود. مثلاً استحباب ترکیبی صبی ممیز وقتی نماز بخواند. با هم فعال شده است.

استاد: یعنی الآن او بالدقه نماز واجب را میخواند اما نماز واجبی که بر او مستحب است.

بازبینی #1
ایجاد شده 30 آوریل 2026 12:17:19 توسط ... .
به روزرسانی شده 30 آوریل 2026 12:22:59 توسط ... .